

The logo for the Institut de Ciències de l'Educació (ICE) consists of the lowercase letters 'ice' in a green, rounded, sans-serif font.

Institut de Ciències de l'Educació

The logo for the Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) features the letters 'UAB' in a bold, white, sans-serif font on a black rectangular background.

Universitat Autònoma de Barcelona

Cursos per a Gent Gran

Curs 2016-2017 Programa

Aules d'Extensió Universitària
per al Temps Lliure · Barcelona

ÍNDEX

Presentació 5

Calendari acadèmic i administratiu 7

Informació general 8

Quadres de programació

1. Grups A i B 9

2. Grups C i D 10

3. Grups E i F 11

4. Grup G 12

5. Grups H i J 13

6. Grup T 14

7. Grup U 15

Programes dels cursos

Codi Nom

02 Els reptes de l'actual moment econòmic i polític 16

05 Cinc moments de la història a partir de cinc personatges 16

06 Hominització i humanització 17

07 Les passions de Johann Sebastian Bach 17

10 Poesia i experiència 18

11 Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació 19

15 Els temperaments de la veu humana: una gran riquesa! 19

16 Les emocions: una perspectiva filosòfica 20

17 Memòries d'escriptors del segle XX 20

19 De la música espectacle a la música íntima 21

20 Gargots, mal gust i estridència. És possible entendre l'art contemporani? 22

21 Arqueologia urbana: Barcelona sota terra 22

23 Apliquem les matemàtiques avui 23

27 Un tast d'astronomia 24

28 Alguns temes de física: del microcosmos al macrocosmos 25

35 Fisiologia humana I 25

36 Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història I 26

Codi Nom

38 El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI 27

39 L'Europa d'entreguerres (1919-1939) 27

42 La història social de la música en la pintura, l'escultura i la literatura 28

45 Saber-se explicar 29

46 Europa: territoris i cultures, un mapa mal resolt 30

50 Narrativa europea contemporània 30

51 Benvinguts al país de la química 31

52 Herència i experiència: El teu futur és als teus gens? 32

53 Canvi global 32

54 Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (segles XIII-XV) 33

55 L'Europa dels descobriments (segles XV i XVI) 34

56 Fisiologia humana II 35

57 Arquitectura moderna i racionalista a Catalunya (1930-1960). Entre l'àmbit local i l'internacional 35

59 Aprendre a mirar la televisió avui: conceptes i claus per al seu consum 36

60 Què és el teatre? Claus per a la seva comprensió avui 37

61 Lideratge, identitat i innovació personal 37

62 Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història II 38

63 El teatre i la tragèdia 39

64 Narrativa estratègica per la innovació personal 39

65 El documental televisiu i la representació de la realitat: alguns conceptes teòrics bàsics 40

66 Alguns temes de biologia 41

67 Descubrim l'univers! 41

Presentació

Cursos per a Gent Gran és un programa d'activitats d'extensió universitària organitzat per l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), adreçat als socis de l'Associació de les Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure. Els cursos es porten a terme a Barcelona, als locals de la Casa Convalescència de l'Hospital de Sant Pau, des de l'any 1996. Aquest programa permet reforçar els nexes entre la universitat i la societat, perquè arriba a sectors socials que potser estan allunyats del món universitari.

Des de l'inici, l'objectiu del programa ha estat potenciar una formació dirigida a la gent gran, amb l'ajut d'especialistes, orientada a l'estudi de temes d'interès comú, i també posar a disposició d'aquestes persones un espai de trobada, comunicació, reflexió i debat sobre aspectes diversos de la història, l'economia, la política, l'art, la música i la ciència.

Les activitats es desenvolupen entre els mesos d'octubre i maig. Per al curs 2016-2017 s'han programat al voltant de 40 cursos de temàtica variada, distribuïts en onze grups.

Els cursos s'organitzen en torns de dilluns i dimecres o de dimarts i dijous, i els divendres en modalitat intensiva, en horari de matí o tarda en funció dels grups. Cada curs comprèn entre cinc i deu sessions d'una hora i mitja cadascuna. Així, cada grup d'alumnes té l'oportunitat de reflexionar i aprofundir sobre uns vuit temes per curs, la qual cosa comporta poder tenir cada any acadèmic diverses perspectives de la cultura, que es van succeint i alternant any rere any.

OCTUBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

DESEMBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

FEBRER

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

ABRIL

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

NOVEMBRE

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

GENER

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

MARÇ

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

MAIG

dll	dt	dc	dj	dv	ds	dg
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

 Dies festius i no lectius

 Grups C, D, H, J i T

 Grups A, B, E, F i U

 Grup G

Calendari acadèmic

Inici del curs 2016-2017: 3 d'octubre de 2016.

Darrer dia del primer període lectiu: 20 de desembre de 2016.

Inici del segon període lectiu: 9 de gener de 2017.

Darrer dia del segon període lectiu: 7 d'abril de 2017.

Inici del tercer període lectiu: 18 d'abril de 2017.

Darrer dia del tercer període lectiu: 29 de maig de 2017.

Vacances:

Nadal, del 21 de desembre de 2016 al 8 de gener de 2017 (ambdós inclosos).

Setmana santa, del 10 al 17 d'abril de 2017 (ambdós inclosos).

Dies festius i no lectius:

12 i 31 d'octubre de 2016

1 de novembre de 2016

5, 6, 8 i 9 de desembre de 2016

1 de maig de 2017

Calendari administratiu

Matriculació de l'alumnat actual: del 30 de maig al 9 de juny de 2016.

Publicació de places vacants: 14 de juny de 2016.

Preinscripció del nou alumnat: del 14 al 26 de juny de 2016.

Publicació de la llista provisional de persones preinscrites:

28 de juny de 2016.

Publicació de la llista definitiva de persones preinscrites:

5 de juliol de 2016.

Sorteig per lletra per accedir a la matrícula: 7 de juliol de 2016.

Inici de la matrícula del nou alumnat: 12 de juliol de 2016.

Sol·licitud de nous canvis de grup i d'anul·lació de la matrícula: fins al 30 de novembre de 2016.

Informació general

SECRETARIA:

Institut de Ciències de l'Educació
Casa de Convalescència
Adreça electrònica: aeu.santpau@uab.cat
Telèfons: 934 335 050, 934 335 054
Tlf Bellaterra: 935 811 385, 935 812 393
www.uab.cat/ice

LLOC DE REALITZACIÓ:

Casa de Convalescència
Sant Antoni Maria Claret, 171
(Cantonada Sant Quintí)
08041 Barcelona

Associació Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure

<http://www.aeu-tempslliure.cat> - Dimarts i dijous de 10 a 11:15 h.
(Si no podeu passar-hi, informeu-ne la Secretaria de l'ICE de la UAB.)

NORMATIVA:

1. Les persones que es vulguin matricular dels cursos de les Aules d'Extensió Universitària han de demostrar, en el moment d'inscriure-s'hi, que són sòcies de l'Associació Aules d'Extensió Universitària per al Temps Lliure. L'alumnat de nova incorporació pot formalitzar l'alta a l'Associació en el moment de fer la matrícula per al curs 2016-2017.

2. La demanda de places cada any supera amb escreix l'oferta de què disposem. És per això que, de comú acord amb la Junta de l'Associació, s'ha decidit que l'alumnat que durant aquest curs **no assisteixi a un mínim del 70 %** de les sessions perdrà la reserva de plaça per al curs 2017-2018. En cas de malaltia o hospitalització, degudament justificades mitjançant un document mèdic oficial, es podrà seguir gaudint de la reserva de plaça. Aquest document s'ha de presentar a la Secretaria tan aviat com sigui possible i, en tot cas, com a màxim un mes després del dia o dies que es volen justificar. Per sol·licitar la reserva de plaça per qualsevol altra circumstància s'ha de presentar una instància adreçada a la direcció de l'ICE adjuntant tota la documentació addicional que es consideri adient.

3. Excepte en els casos citats, es guardarà plaça per al proper curs al mateix grup en què s'està matriculat. Per sol·licitar un canvi de grup, la persona interessada ha d'emplenar i lliurar a la Secretaria la instància corresponent. La concessió dels canvis depèn de la disponibilitat de places vacants. No es pot accedir a un grup sense tenir plaça adjudicada.

Programa per als grups A i B

Dimarts i dijous

Grup A: de 9:30 a 11h. – Grup B: d'11:30 a 13h.

CURS 60. Què és el teatre? Claus per a la seva comprensió avui (10 sessions)

Professor: Ferran Madico

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016

CURS 64. Narrativa estratègica per la innovació personal (6 sessions)

Professor: Carles Adamuz

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

CURS 23. Apliquem les matemàtiques avui (7 sessions)

Professor: Jordi Deulofeu

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

CURS 53. Canvi global (6 sessions)

Professor: Joan Franch i Jordi Bartolomé

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

CURS 17. Memòries d'escriptors del segle XX (10 sessions)

Professor: Enric Cassany

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

CURS 15. Els temperaments de la veu humana: una gran riquesa! (6 sessions)

Professora: Mariona Sagarra

Del 12 de gener al 16 de febrer de 2017

CURS 56. Fisiologia humana II (7 sessions)

Professor: Jordi Garriga

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

CURS 38. El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI (6 sessions)

Professora: Cecília Llobet

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Dimarts

Dijous

Programa per als grups C i D

Dilluns i dimecres

Grup C: de 9:30 a 11h. – Grup D: d'11:30 a 13h.

CURS 02. Els reptes de l'actual moment econòmic, polític i social (10 sessions)

Professor: Arcadi Oliveres

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

CURS 46. Europa: territoris i cultures, un mapa mal resolt

(6 sessions)

Professora: Maria Villanueva

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

CURS 06. Hominització i humanització (7 sessions)

Professor: Ramón Maria Nogués

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017

CURS 66. Alguns temes de biologia (5 sessions)

Professora: Carme Tomàs

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

CURS 61. Lideratge, identitat i innovació personal (10 sessions)

Professor: Carles Adamuz

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016

CURS 05. Cinc moments de la història a partir de cinc personatges (6 sessions)

Professora: Dolors Quinquer

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

CURS 63. El teatre i la tragèdia (7 sessions)

Professor: Ferran Madico

Del 22 de febrer al 5 d'abril de 2017

CURS 53. Canvi global (6 sessions)

Professors: Joan Franch i Jordi Bartolomé

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Programa per als grups E i F

Dimarts i dijous

Grup E: de 9:30 a 11h. – Grup F: d'11:30 a 13h.

CURS 61. Lideratge, identitat i innovació personal (10 sessions)

Professor: Carles Adamuz

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016

CURS 63. El teatre i la tragèdia (6 sessions)

Professor: Ferran Madico

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

CURS 35. Fisiologia humana I (7 sessions)

Professor: Jordi Garriga

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

CURS 07. Les passions de Johann Sebastian Bach (6 sessions)

Professor: Rafael Esteve

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

CURS 39. L'Europa d'entreguerres (1919-1939) (10 sessions)

Professor: Ramon Alquézar

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

CURS 38. El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI (6 sessions)

Professora: Cecília Llobet

Del 12 de gener al 16 de febrer de 2017

CURS 45. Saber-se explicar (6 sessions)

Professor: Salvador Comelles

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

CURS 42. La història social de la música en la pintura, l'escultura i la literatura (6 sessions)

Professor: Joan Maria Martí

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Dilluns

Dimecres

Dimarts

Dijous

Programa per al grup G

Divendres, de 9:30 a 11h. i d'11:30 a 13h.

CURS 10. Poesia i experiència (10 sessions)

Professor: Salvador Comelles

Del 7 d'octubre al 16 de desembre de 2016

(El 9 de desembre no hi ha classe)

CURS 65. El documental televisiu i la representació de la realitat: alguns conceptes teòrics bàsics (6 sessions)

Professor: Àngel Custodio Gómez

Del 13 de gener al 17 de febrer de 2017

CURS 62. Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història II (7 sessions)

Professor: Enric Puig Giralt

Del 24 de febrer al 7 d'abril de 2017

CURS 19. De la música espectacle a la música íntima

(6 sessions)

Professor: Cèsar Calmell

Del 21 d'abril al 26 de maig de 2017

CURS 67. Descubrim l'Univers! (10 sessions)

Professor: Josep Masalles

Del 7 d'octubre al 16 de desembre de 2016

(El 9 de desembre no hi ha classe)

CURS 50. Narrativa europea contemporània (6 sessions)

Professora: Olívia Gassol

Del 13 de gener al 17 de febrer de 2017

CURS 55. L'Europa dels descobriments (segles xv i xvi)

(7 sessions)

Professora: Ariadna Baulenas

Del 24 de febrer al 7 d'abril de 2017

CURS 21. Arqueologia urbana: Barcelona sota terra

(6 sessions)

Professora: Victoria Medina

Del 21 d'abril al 26 de maig de 2017

Programa per als grups H i J

Dilluns i dimecres

Grup H: de 9:30 a 11h. – Grup J: d'11:30 a 13h.

CURS 52. Herència i experiència: El teu futur és als teus gens? (10 sessions)

Professora: Carme Tomàs

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

CURS 11. Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació (6 sessions)

Professor: Roger Buch

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

CURS 28. Alguns temes de física: del microcosmos al macrocosmos (7 sessions)

Professora: Josep Masalles

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017

CURS 21. Arqueologia urbana: Barcelona sota terra

(5 sessions)

Professora: Victoria Medina

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

CURS 60. Què és el teatre? Claus per a la seva comprensió avui (10 sessions)

Professor: Ferran Madico

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016

CURS 19. De la música espectacle a la música íntima

(6 sessions)

Professora: Cèsar Calmell

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

CURS 05. Cinc moments de la història a partir de cinc personatges (7 sessions)

Professora: Dolors Quinquer

Del 22 de febrer al 5 d'abril de 2017

CURS 27. Un tast d'astronomia (6 sessions)

Professor: Javier Castelo

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Dilluns

Dimecres

1ª hora: 9:30 a 11h.

2ª hora: 11:30 a 13h.

Programa per al grup T

Dilluns i dimecres, de 16 a 17:30h.

CURS 51. Benvinguts al país de la química (10 sessions)

Professora: Marta Simón

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

CURS 36. Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història I

(6 sessions)

Professor: Enric Puig Giralt

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

CURS 57. Arquitectura moderna i racionalista a Catalunya (1930-1960). Entre l'àmbit local i l'internacional (7 sessions)

Professora: Margarida Güell

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017

CURS 42. La història social de la música en la pintura, l'escultura i la literatura (5 sessions)

Professor: Joan Maria Martí

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

CURS 59. Aprendre a mirar la televisió avui: conceptes i claus per al seu consum (10 sessions)

Professor: Àngel Custodio Gómez

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016

CURS 66. Alguns temes de biologia (6 sessions)

Professora: Carme Tomàs

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

CURS 55. L'Europa dels descobriments (segles XV i XVI) (7 sessions)

Professora: Ariadna Baulenas

Del 22 de febrer al 5 d'abril de 2017

CURS 53. Canvi global (6 sessions)

Professors: Joan Franch i Jordi Bartolomé

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Programa per al grup U

Dimarts i dijous, de 16 a 17:30h.

CURS 59. Aprendre a mirar la televisió avui: conceptes i claus per al seu consum (10 sessions)

Professor: Àngel Custodio Gómez

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016

CURS 62. Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història II (6 sessions)

Professor: Enric Puig Giralt

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

CURS 21. Arqueologia urbana: Barcelona sota terra (7 sessions)

Professora: Victòria Medina

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

CURS 53. Canvi global (6 sessions)

Professors: Joan Franch i Jordi Bartolomé

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

CURS 20. Gargots, mal gust i estridència. És possible entendre l'art contemporani? (10 sessions)

Professora: Margarida Güell

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

CURS 54. Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (segles XIII-XV) (6 sessions)

Professora: Josep Maria Salrach

Del 12 de gener al 16 de febrer de 2017

CURS 39. L'Europa d'entreguerres (1919-1939) (7 sessions)

Professor: Ramón Alquézar

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

CURS 16. Les emocions: una perspectiva filosòfica (6 sessions)

Professora: Mireia López

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Dilluns

Dimecres

Dimarts

Dijous

PROGRAMES DELS CURSOS

Curs 02. Els reptes de l'actual moment econòmic, polític i social

Professor

Arcadi Oliveres, Departament d'Economia Aplicada de la UAB.

Descripció

Informació i mitjans de comunicació.

Un món amb moltes mancances.

Els mecanismes comercials i financers.

Les crisis actuals.

La guerra, perversió de la política.

Els moviments de persones. Migracions, exili i refugi.

Europa, un camí dubtós.

Els dèficits democràtics.

El futur del planeta.

Catalunya, en el context internacional.

Calendari

Grups C i D (10 sessions)

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

Grup C: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 05. Cinc moments de la història a partir de cinc personatges

Professora

Dolors Quinquer, Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

Descripció

Centrarem l'atenció en sis moments de la història des de l'antiguitat fins al segle XX, però volem fer-ho a través dels rastres deixats per persones concretes que van viure en els moments escollits. Les trajectòries personals contextualitzades ens serviran per entendre una època i per analitzar determinats processos històrics. La història s'ha explicat de moltes maneres i l'atenció no sempre s'ha posat en els mateixos temes. Els primers historiadors es van interessar per les batalles i els reis, més endavant van prendre rellevància aspectes de l'economia i la societat, després els models de producció van ser la clau i des de fa uns anys vivim l'eclosió de temes diversos: les mentalitats i la cultura, la vida quotidiana, la microhistòria, les festes i l'oci i altres aspectes que abans no eren objecte d'estudi prioritari.

Així darrerament també interessen les dones, els infants, els que no tenien veu...

Calendari

Grups C i D (6 sessions)

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

Grup C: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Grups H i J (7 sessions)

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

Grup H: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Curs 06. Hominització i humanització

Professor

Ramon Maria Nogués, Àrea d'Antropologia Física de la UAB.

Descripció

Presentació del marc evolutiu general en què es produeix l'hominització. Anàlisi particular del fenomen de cefalització i evolució cerebral, tant anatòmic com genètic i fisiològic. Recorregut de la sèrie evolutiva humana tal com actualment es proposa. Qüestions particulars relatives a la humanització i associades a l'originalitat comportamental humana: consciència, transcendència, llibertat, progrés i plantejaments humans oberts al més enllà.

Calendari

Grups C i D (7 sessions)

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017

Grup C: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 07. Les passions de Johann Sebastian Bach

Professor

Rafel Esteve, professor del Conservatori Superior del Liceu.

Descripció

Malgrat haver-les sentit potser força vegades, davant les Passions "segons" Johann Sebastian Bach el misteri de la creació musical se'ns fa sempre més gran. Tanmateix, si mirem de conèixer el marc contextual

que les va fer possibles, així com de desxifrar els seus símbols i altres claus que ens permetin entendre-les millor, veurem que és possible entrar a formar part d'aquest misteri. Busquem doncs una vivència que, malgrat l'obligada distància temporal, ens ajudi a escoltar-les des de dins com si fóssim el seu primer públic, els seus primers intèrprets, o gairebé com si les estiguéssim escrivint nosaltres... Tal vegada aquí es trobi part (només part) del secret de la comprensió de l'art.

- 1: **Les passions de J. S. Bach:** Visió general (18 d'abril)
- 2: **J. S. Bach:** *Passió segons Sant Joan* (25 d'abril i 2 de maig)
- 3: **J. S. Bach:** *Passió segons Sant Mateu* (9, 16 i 23 de maig)

Calendari

Grups E i F (6 sessions)

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

Grup E: dimarts, de 9:30 a 13 h.

Grup F: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 10. Poesia i experiència

Professor

Salvador Comelles, Departament de Filologia Catalana de la UAB.

Descripció

Aquest curs és una introducció a la lectura de textos poètics a través de la reflexió sobre les característiques del llenguatge poètic i de la poesia com a gènere. Se centra en la lectura i l'anàlisi d'una sèrie de poemes, bàsicament d'autors catalans, organitzades a partir dels temes de la nostra experiència vital que apareixen en els textos escollits.

1. Llegir poesia
2. Art poètica
3. Àlbum de família
4. Retrats
5. Ideals
6. L'amor
7. La mirada irònica
8. L'experiència de l'art
9. L'experiència de la natura
10. Nadal

Calendari

Grup G (10 sessions)

Del 7 d'octubre al 16 de desembre de 2016

(El 9 de desembre no hi ha classe)

Divendres, de 9:30 a 11 h.

18

Curs 11. Els partits polítics a Catalunya, un sistema en transformació

Professor

Roger Buch, Facultat d'Educació Social i Treball Social de la URL.

Descripció

En aquest curs s'expliquen les claus per entendre el sistema polític català, els canvis en els resultats electorals i les noves expressions de vot i participació. El sistema polític català creat després de la transició democràtica s'havia mantingut estable durant gairebé tres dècades. Amb alguns petits canvis, cinc partits polítics configuraven el sistema de partits i dos d'aquests, CiU i PSC, es repartien les victòries electorals depenent del tipus de convocatòria. Però en els darrers anys hi hagut canvis importants. Han aparegut nous partits i nous temes a l'agenda política i el tradicional bipartidisme s'esmicola. El procés sobiranista, la crisi econòmica i la desafecció contra els representants polítics són els tres factors que provoquen l'emergència d'un nou escenari.

Calendari

Grups H i J (6 sessions)

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

Grup H: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 15. Els temperaments de la veu humana: una gran riquesa!

Professora

Mariona Sagarra i Trias, cantant i compositora.

Descripció

La veu és aquell instrument que tots tenim i utilitzem habitualment, però que sovint desconeixem. És una de les eines de comunicació més grans que tenim les persones. Amb la veu manifestem sentiments, emocions, idees i conceptes.

En aquest curs, ens endinsem en l'anatomia vocal, el nostre aparell fonador, les tessitures i la seva evolució històrica, la veu natural: cantants populars, ètnies, maneres de cantar. Sentirem músiques d'arreu: literatura clàssica i popular, maneres d'interpretar les cançons, les versions, la relació de la paraula i la música, l'humor i les curiositats de la veu humana.

Calendari

Grups A i B (6 sessions)

Del 12 de gener al 16 de febrer de 2017

Grup A: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11:30 a 13 h.

Curs 16. Les emocions: una perspectiva filosòfica

Professora

Mireia López Amo, Departament de Filosofia de la UdG.

Descripció

Les emocions són, potser, un dels aspectes més importants de la nostra vida, allò que hi atorga significat i que sovint fa que valgui la pena viure. Els grans filòsofs clàssics (Plató, Aristòtil, Spinoza, Descartes o Hume) dedicaren part de les seves reflexions a discutir sobre les emocions, però sorprenentment la majoria de pensadors del segle XX van deixar de banda aquesta qüestió. Tanmateix, actualment les emocions tornen a suscitar interès filosòfic, que es nodreix dels coneixements que provenen d'altres disciplines com la psicologia, la neurologia o la ciència cognitiva. Tractarem doncs d'explorar, des d'una perspectiva filosòfica, aquestes diferents aproximacions contemporànies a les emocions.

Calendari

Grup U (6 sessions)

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Dijous, de 16 a 17:30 h.

Curs 17. Memòries d'escriptors del segle xx

Professor

Enric Cassany, Departament de Filologia Catalana de la UAB.

Descripció

Comentarem algunes de les lectures següents:

- Gaziel. *Tots els camins duen a Roma*. Barcelona: Aedos, 1958 [MOLC, 1980].
- Josep M. de Sagarra. *Memòries*. Barcelona: Aedos, 1964 [edicions posteriors de 3i4 i Edicions 62].
- Josep Pla. *El quadern gris. Obres completes 1*. Barcelona: Edicions Destino, 1966 [edicions resumides de Destino].
- Marià Manent. *El vel de Maia*. Barcelona: Destino, 1975 [també dins *Dietaris*, Edicions 62 / Diputació de Barcelona, 2000].

· Artur Bladé i Desumvila. *L'exiliada: dietari de l'exili 1939-1940*. Barcelona: Pòrtic, 1975 [vol. 2 de l'*Obra completa*, Cossetània, 2006].

· Feliu Formosa. *El present vulnerable. Diaris I (1973-1978)*. Barcelona: Editorial Laia, 1979 [Ed. Empúries, 1998].

· Guillem Simó. *En aquesta part del món (Dietaris 1974-2003)*. Pollença: El Gall Editor, 2005.

Calendari

Grups A i B (10 sessions)

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

Grup A: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11:30 a 13 h.

Curs 19. De la música espectacle a la música íntima

Professor

Cèsar Calmell, Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB.

Descripció

- El naixement de l'òpera en el context de la cultura barroca. Evolució d'aquest gènere: opera seria i opera buffa.
- El descobriment de la intimitat i la sensibilitat en el context de la cultura il·lustrada: galanteria i Revolució francesa.
- De Haydn i Mozart a la música heroica de Beethoven.
- El darrer Beethoven en els quartets i les sonates per a piano.
- El llegat de Beethoven en els joves romàntics alemanys.

Calendari

Grup G (6 sessions)

Del 21 d'abril al 26 de maig de 2017

Divendres, de 9:30 a 11 h.

Grups H i J (6 sessions)

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

Grup H: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Curs 20. Gargots, mal gust i estridència. És possible entendre l'art contemporani?

Professora

Margarida Güell, llicenciada en història de l'art.

Descripció

L'art del segle xx ens posa, com a espectadors, en una situació compromesa a l'hora de voler-lo entendre o justificar, en un món globalitzat on tot pot ser art però no sempre entenem el perquè (i quan diem art, ens referim a obres bidimensionals i tridimensionals, tècniques mixtes, vídeo, performances, happenings, art urbà...). En aquests curs veurem quines són les eines mentals i visuals, el vocabulari i el punt de vista, que podem utilitzar per apropar-nos a l'art d'Europa i Amèrica dels anys 1950 fins avui. Ho farem a través de l'observació d'un bon volum d'obres, de la comparació, de la crítica, el debat i dels arguments estètics i filosòfics que les expliquen. Aquest curs introductorí obre la via per comprendre amb ulls nous les obres, les notícies, les exposicions i les subhastes de què diàriament tenim coneixement a través de la premsa, la publicitat, la TV o l'activitat cultural local i estrangera.

Calendari

Grup U (10 sessions)

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

Dijous, de 16 a 17:30 h.

Curs 21. Arqueologia urbana: Barcelona sota terra

Professora

Victoria Medina Fernando, Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques de la UB.

Descripció

Barcelona disposa d'un patrimoni arqueològic ric i extens, que va des de la prehistòria fins a l'època industrial. Al llarg de 4.000 anys, han aparegut, en els nostres carrers, parcs i jardins, més testimonis nous i sorprenents d'ocupació de la plana barcelonina. Esquelets, monedes, inscripcions, vaixells i fòssils urbans són alguns dels tresors que descobrirem en aquest curs.

1. Barcelona, un gran jaciment urbà. Què entenem per arqueologia urbana? De les excavacions d'urgència als treballs d'intervenció. La Carta arqueològica de Barcelona.

2. Els orígens de la nostra ciutat. El Pla de Barcelona: territori i marc natural. Abans de Bàrcino: els primers pobladors. Prehistòria al cor del Raval i a Sant Andreu.

3. En terra de laietans. De l'edat del bronze cap a la cultura ibèrica. L'arribada dels pobles del mar. Vilatges en turons: Barcelona i la serra de Collserola. Una civilització avançada, un alfabet i una moneda. L'herència de Roma: romans al mont Tàber.

4. De la ciutat antiga a la Barcinona medieval. La transformació de la ciutat i l'arribada dels visigots. La Barcelona del s. XIII: mercaders, mariners i una nova muralla.

5. Excavant la Barcelona moderna i contemporània. Del segle XV al segle XVIII. De la Ciutadella borbònica i els sistemes defensius a l'arqueologia industrial i de la guerra civil. El turó de la Rovira: d'assentament ibèric a bateria antiaèria.

Calendari

Grup G (6 sessions)

Del 21 d'abril al 26 de maig de 2017

Divendres, d'11:30 a 13 h.

Grups H i J (5 sessions)

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

Grup H: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Grup U (7 sessions)

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

Dimarts, de 16 a 17:30 h.

Curs 23. Apliquem les matemàtiques avui

Professor

Jordi Deulofeu Piquet, Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals de la UAB.

Descripció

Les sessions del curs es realitzaran amb la següent estructura:

1- De la matemàtica dels jocs al joc de la matemàtica (dues sessions).

Tota teoria matemàtica, per molt abstracta que sigui, acaba tenint aplicacions. Aquest és el cas de les matemàtiques aplicades a la resolució de jocs, tant d'estratègia com d'atzar, que en ple segle xx portà al naixement de l'anomenada teoria de jocs. Els jocs esdevenen eines per a modelitzar i tractar de resoldre situacions de l'economia, la política, la publicitat o fins i tot l'ecologia. És l'entrada de les matemàtiques a l'anàlisi de la presa de decisions.

2- Del triangle de Pascal a l'origen dels fractals (dues sessions)

Durant molt de temps l'estudi de les formes des de les matemàtiques es centrava en la simplicitat, la regularitat i la simetria. Les formes complexes i les considerades caòtiques, com les ramificacions dels arbres, la forma d'una costa, o el sistema nerviós, quedaven fora de la modelització matemàtica, fins que, ja a la segona meitat del s. xx, B. Mandelbrot introduí el concepte de fractal, idea que trobem en construccions matemàtiques abstractes anteriors, i que avui es troba i s'aplica a camps tant diferents com l'art, la geografia o la medicina.

3- Alguns nombres irracionals molt especials (dues sessions)

Hi ha nombres que són particularment interessants, perquè apareixen en múltiples i diferents situacions. Entre ells podem destacar el nombre d'or, el nombre pi i el nombre e, tots ells pertanyents al conjunt dels nombres irracionals. El primer, també conegut com raó àuria o divina proporció, el trobem en el món de l'art (la pintura, l'escultura, l'arquitectura, la música o la fotografia), en la natura (galàxies, flors, cargols, cos humà) i en objectes de la nostra vida quotidiana. El segon, relacionat amb la circumferència, apareix curiosament en temes de probabilitat, i finalment, el nombre e, relacionat amb les funcions exponencials i els logaritmes, el trobem, entre altres, en temes d'economia, de demografia o de química.

Calendari

Grups A i B (7 sessions)

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

Grup A: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 27. Un tast d'astronomia

Professor

Javier Castelo, UAB.

Descripció

Amb aquest curs es tractaran temes com ara: per què Plutó ja no és un planeta; Newton: constructor de telescopis i autor de la teoria de la gravitació universal; què fan els caçadors d'eclipsis; l'observació de l'astrònom real anglès que va confirmar la teoria de la relativitat, i la teoria del Big Bang sobre l'origen de l'Univers.

Calendari

Grups H i J (6 sessions)

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Grup H: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Curs 28. Alguns temes de física: del microcosmos al macrocosmos

Professor

Josep Masalles, Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

Descripció

La física estudia la natura en el sentit més ampli. S'ocupa del comportament de la matèria i l'energia i de les forces fonamentals que governen les interaccions entre les partícules. La física és una ciència fonamental i una de les disciplines acadèmiques més antigues, i abasta una ampla gamma de fenòmens. En aquest curs estudiarem el microcosmos i el macrocosmos, des de les partícules subatòmiques fins a l'Univers en conjunt. La física també té una importància cabdal en el desenvolupament tecnològic i, en el curs, veurem les relacions que hi estableix i algunes aplicacions.

Calendari

Grups H i J (7 sessions)

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017

Grup H: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 35. Fisiologia humana I

Professor

Jordi Garriga Viayna, metge cirurgià.

Descripció

La fisiologia humana és la ciència que s'ocupa de les funcions humanes bioquímiques, físiques, mecàniques i metabòliques del organisme amb bona salut, dels seus òrgans i de les cèl·lules que el componen. Conèixer el nostre cos i el funcionament dels òrgans ens ajuda a entendre el què, com, i perquè de moltes coses i alhora ens pot fer prevenir, aturar o prendre mesures davant dels canvis o desordres del nostre organisme.

1. Sang.
2. Metabolisme: sucres, greixos i proteïnes.

3. Endocrinologia: tiroides i suprarenal.
4. Infeccions. Antibiótics.
5. Agents físics: calor, fred, electricitat, radiacions, pressió (barotrauma).
6. Immunoal·lèrgia.
7. Genètica.

Calendari

Grups E i F (7 sessions)

Del 21 de febrer al 4 d'abril de 2017

Grup E: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 36. Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història I

Professor

Enric Puig Giral, doctor en Lingüística, Comunicació i Semiòtica.

Descripció

La complexitat de la societat mediàtica d'avui dia força a fer una reflexió del que és i significa el continent europeu com origen del model del que entenem com cultura occidental. El curs proposa una visió panoràmica i transversal del que ha estat un sistema de valors i tradicions tot fent una anàlisi dels períodes històrics essencials en la construcció d'Europa com a concepte. Al llarg d'aquestes deu sessions es presenta una visió crítica i evolutiva del que han estat els comportaments humans en la gènesi d'aquesta realitat, tant pel que fa als èxits com als fracassos. Per entendre el segle XXI és absolutament necessari l'anàlisi d'unes noves dinàmiques que tenen el seu origen en diferents aspectes culturals i cognitius que han guanyat visibilitat amb la perspectiva del temps.

Tractarem:

1. El mapa d'Europa. Uns límits poc definits.
2. La Mediterrània. Una cruïlla de cultures.
3. Les migracions indoeuropees i les llengües del continent.
4. Els renaixements i la consciència europea.
5. De la revolta a la revolució.

Calendari

Grup T (6 sessions)

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

Dilluns, de 16 a 17:30 h.

Curs 38. El concepte d'obra d'art a principis del segle XXI

Professora

Cecília Llobet, Departament de Didàctica de la Llengua, la Literatura i les Ciències Socials de la UAB.

Descripció

Com podem definir l'obra d'art a la nostra època? És el disseny industrial l'art del segle XXI? Qualsevol objecte es pot considerar obra d'art? Qui decideix que és art? Aquestes són algunes de les preguntes que ens podem fer quan mirem les obres d'art actuals i que debatrem al llarg del curs.

1. El concepte d'obra d'art a la nostra època i en el passat. Cap on pot evolucionar en el futur?
2. L'art i el disseny industrial. L'art i les noves tecnologies.
3. L'art i la llibertat d'expressió.
4. L'art com a creació i innovació.
5. Les últimes tendències artístiques.

Calendari

Grups A i B (6 sessions)

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Grup A: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11:30 a 13 h.

Grups E i F (6 sessions)

Del 12 de gener al 16 de febrer 2017

Grup E: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11:30 a 13 h.

Curs 39. L'Europa d'entreguerres (1919-1939)

Professor

Ramon Alquézar, Departament d'Història Moderna i Contemporània de la UAB.

Descripció

Acabada la 1a Guerra Mundial, la pau social no s'instal·là a Europa. L'Europa d'entreguerres viurà un període convuls que oscil·larà entre les denominades tres R: **revolució** (projecció frustrada de la Revolució Soviètica), **reacció** (feixisme italià, nazisme alemany i altres règims dictatorials), i **reformisme** (trajectòria de les democràcies parlamentàries). Paral·lels a aquests fets es produirà el fracàs de la Societat de Nacions, el crac del 29 i les seves conseqüències i el cas emblemàtic de la II República Espanyola i la Guerra Civil d'Espanya.

Calendari

Grups E i F (10 sessions)

Del 6 d'octubre al 15 de desembre de 2016

Grup E: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11:30 a 13 h.

Grup U (7 sessions)

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

Dijous, de 16 a 17:30 h.

Curs 42. La història social de la música en la pintura, l'escultura i la literatura

Professor

Joan Maria Martí Mendoza, Aules d'Extensió Universitària de la Gent Gran de la URV.

Descripció

L'art en general, i tant la pintura com l'escultura en particular, junt amb la literatura ofereixen una visió del fet musical en el seu desenvolupament pràctic. Les pintures de les piràmides, els relleus grecs o les novel·les ens aporten una informació valuósíssima per entendre com funcionava la música dins una societat en concret i quins eren els usos i importància que aquesta tenia.

Per fer aquest viatge a través del temps en endinsarem en diferents mostres iconogràfiques com les pintures romanes, els frescos romànics, les miniatures dels llibres medievals o grans quadres que completen la informació dels escrits de Plató, Auel, Muntaner, Cervantes, Moix... i que ens acostaran a una realitat, a voltes llunyana, que ens mostrarà la música en plena essència dins el seu marc social.

Afrontarem els aspectes musicals des del punt de vista històric, però també literari i artístic. Aprendre a discriminar la informació que ens aporten les diferents mostres alhora que aprendrem Història de la Música a través d'obres literàries.

1. L'ús social de la música en l'època antiga i clàssica a través dels llibres: *Els caçadors de mamuts* de Jean M. Auel, *Faraó* de Francis Fèvre i *El Banquet* de Plató.

2. L'ús social de la música en l'Època Medieval: Crònica de Ramon Muntaner i *Crònica* de Bernat Desclot; i en el Renaixement: *Curial e Güelfa*.

3. L'ús social de la música en el Barroc: *El Quixot* de Miguel de Cervantes.

4. L'ús social de la música en el Romanticisme: *Orgull i Prejudici* de Jane Austen.

5. L'ús social de la música en el segle xx: *El dia que morí Marilyn* de Terenci Moix.

Calendari

Grups E i F (6 sessions)

Del 20 d'abril al 25 de maig de 2017

Grup E: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11:30 a 13 h.

Grup T (5 sessions)

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

Dilluns, de 16 a 17:30 h.

Curs 45. Saber-se explicar

Professor

Salvador Comelles, Departament de Filologia Catalana de la UAB.

Descripció

Al llarg de la nostra trajectòria escolar, laboral i social, hem trobat persones que saben comunicar amb eficàcia, que saben transmetre coneixements o que saben transmetre les seves opinions. També hem trobat casos en què una situació comunicativa (una classe, una conferència, un parlament...) no ens era satisfactòria.

En les sessions d'aquest curs, mirarem de sintetitzar i exemplificar els elements bàsics que influeixen en una bona comunicació, tant per augmentar la nostra capacitat d'anàlisi quan en som els destinataris, com per poder aplicar-ho quan siguem nosaltres a qui ens toqui saber-nos explicar.

1. Els paràmetres d'una situació comunicativa.
2. Oralitat i escriptura.
3. L'estructura del discurs.
4. Les estratègies del discurs didàctic I.
5. Les estratègies del discurs didàctic II.
6. Les estratègies del discurs argumentatiu I.
7. Les estratègies del discurs argumentatiu II.

Calendari

Grups E i F (7 sessions)

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

Grup E: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dijous, d'11:30 a 13 h.

Curs 46. Europa: territoris i cultures, un mapa mal resolt

Professora

Maria Villanueva, Departament de Geografia de la Facultat de Lletres de la UAB.

Descripció

La diversitat dels pobles europeus no és un fenomen nou malgrat que els estats nació han tendit a implantar una imatge monolítica des del punt de vista territorial, cultural i lingüístic que ha pretès amagar-la. La fragmentació del territori al llarg de la història ha estat molt canviant i ha donat lloc a recomposicions polítiques que no es corresponien sempre amb els espais existencials de les diverses identitats culturals i nacionals. La frontera, com a element de sobirania, està lligada al poder i el seu establiment sol anar lligat a enfrontaments i guerres. Només cal fer una mirada als mapes polítics d'Europa dels darrers 120 anys, per adonar-se'n d'aquesta realitat. En aquestes sessions es pretén fer una mirada global, més enllà dels límits polítics, al mapa d'Europa i abordar uns temes profundament europeus com són la diversitat dels seus pobles en relació a l'arbitrarietat de les fronteres i els seus desajustaments.

Calendari

Grups C i D (6 sessions)

Del 9 de gener al 13 de febrer de 2017

Grup C: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 50. Narrativa europea contemporània

Professora

Olívia Gassol, Departament de Filologia Catalana de la UAB.

Descripció

Quan, a finals de segle XIX, es liquiden els models narratius romàntics i entren en crisi el realisme i el naturalisme, la novel·la europea experimenta un procés de renovació que passa per la recerca de nous mitjans expressius adequats als nous temps. Aquest curs vol oferir un panorama general d'alguns dels autors, tendències i models narratius que es consoliden a Europa al llarg del segle XX -com Proust, Musil, Kafka, Joyce, Woolf, Pessoa, Mann, Pla o Rodoreda, entre molts d'altres-, amb l'objectiu de descriure, a partir d'una tria de les obres

mestres del gènere, una part del gran mosaic de llenguatges artístics i opcions intel·lectuals que han donat veu a un dels períodes més dramàtics, convulsos i apassionants de la història del vell continent.

Calendari

Grup G (6 sessions)

Del 13 de gener al 17 de febrer de 2017

Divendres, d'11:30 a 13 h.

Curs 51. Benvinguts al país de la química

Professora

Marta Simón, Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

Descripció

Us proposo entrar en el món de la química per anar veient per vosaltres mateixos, en quines idees està basada aquesta disciplina, com interpreta la realitat, què té de ciència i què de cuina. On anirem? Què veurem?

a. La primera part vol ser un viatge al cor de la química, per descobrir el que no veiem des de fora, però que ens servirà per comprendre el perquè i el com de la química, què és un àtom? i una molècula?, per què si posem en contacte el vinagre amb el bicarbonat passen coses i si ho fem amb l'oli no passa res?

b. Com a turistes ben preparats sobre el que anirem a veure a la segona part del curs donarem respostes a les qüestions sobre quina és la recerca que es fa en el món de la química, quin és el seu rol a través de les seves aplicacions i de la seva importància econòmica.

Anirem construint el puzzle, i cada peça prendrà el seu significat en relació a les altres.

1. La química: una manera de mirar la matèria.
2. Sempre cal un motor per un canvi.
3. Els colors de la química.
4. La llum del passat que inspira el futur.
5. Química fins a la sopa.
6. La salut de la química.
7. Nano química: de la ciència ficció a la realitat.
8. La química a la investigació forense.
9. La química i els verins.
10. La química a la premsa.
11. I malgrat tot segueix la màgia?

Calendari

Grup T (10 sessions)

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

Dilluns, de 16 a 17:30 h.

Curs 52. Herència i experiència: El teu futur és als teus gens?

Professora

Carne Tomàs, UAB.

Descripció

Els éssers vius són entitats que porten en el seu si, una descripció del que són. El seu genoma, també els proporciona les instruccions per permetre'ls viure, reproduir-se i desplegar les seves capacitats.

Però, fins a quin punt ens condicionen els gens?

L'entorn modifica l'expressió dels gens?

A què ens referim si parlem d'epigenètica?

En aquest curs procurarem posar les bases per a comprendre tot aquest entramat de factors que caracteritzen el funcionament i l'evolució de la vida.

Calendari

Grups H i J (10 sessions)

Del 3 d'octubre al 19 de desembre de 2016

(El 31 d'octubre i el 5 de desembre no hi ha classe)

Grup H: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Curs 53. Canvi Global

Professors

Jordi Bartolomé, Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la UAB i Joan Franch, Departament de Biologia Animal i d'Ecologia de la UAB.

Descripció

La terra ha experimentat canvis permanents i d'una magnitud molt superior a la dels canvis que s'apropen. Els éssers vius han estat els causants de grans canvis, com ara les transformacions de l'atmosfera que han permès el desenvolupament de la vida fora de l'aigua.

En allò que anomenem canvi global, però, hi ha dos trets diferencials: la rapidesa amb què s'està produint i el fet que sigui causat per una única espècie. Això és conseqüència del creixement de la població i de l'augment del consum per càpita.

Aquest increment del consum provoca un seguit de mecanismes que interactuen entre si i que acaben provocant els canvis que observem i preveiem.

Presentarem un resum de les causes i els efectes del canvi global que afecta al clima, als usos del sol, al sistema hídric, als ecosistemes i òbviament a les societats.

Calendari

Grups A i B (6 sessions)

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

Grup A: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Grups C i D (6 sessions)

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Grup C: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Grup T (6 sessions)

Del 19 d'abril al 24 de maig de 2017

Dimecres, de 16 a 17:30 h.

Grup U (6 sessions)

Del 18 d'abril al 23 de maig de 2017

Dimarts, de 16 a 17:30 h.

Curs 54. Art, cultura i espiritualitat a l'època del gòtic (segles XIII-XV)

Professor

Josep M. Salrach, catedràtic emèrit de la Universitat Pompeu Fabra.

Descripció

Amb l'ajut de la iconografia pròpia de l'art gòtic tractarem els principals temes relatius a la cultura religiosa i l'espiritualitat d'Europa a la Baixa Edat Mitjana. Analtzarem els centres generadors d'art i cultura, com les grans catedrals i les universitats, els debats intel·lectuals i polítics (en el sentit de pensament polític), els grans conflictes religiosos del període, amb especial atenció a les heretgies, i les conseqüències

de la crisi del segle XIV a l'Església i al món intel·lectual. En relació amb l'espiritualitat i la pràctica religiosa s'estudiarà el pensament de l'Església sobre el pecat i la salvació, el descobriment del Purgatori, la reflexió dels religiosos sobre el món del treball, l'activitat dels mercaders i la pràctica del crèdit, el misticisme i l'exaltació del sentiment religiós. Acabat el curs, farem una visita guiada i voluntària a les sales d'art gòtic del MNAC.

Calendari

Grup U (6 sessions)

Del 12 de gener al 16 de febrer de 2017
Dijous, de 16 a 17:30 h.

Curs 55. L'Europa dels descobriments (segles XV i XVI)

Professora

Ariadna Baulenas, directora de l'Institut de Cultures Americanes Antiques.

Descripció

La gran empresa europea de finals del segle XV va ser la "descoberta" i conquesta d'Amèrica amb unes conseqüències notables per al Vell Continent.

En aquest curs analitzarem el context polític, econòmic, social, religiós i tecnològic de l'Europa que va fer possible la seva expansió arreu del món. També analitzarem com es va produir aquesta conquesta i les conseqüències que comportà.

Parlarem dels canvis a Europa entre el segle XV i el XVI (el pas de l'Edat Medieval a la Moderna) s'expliquen, en part, per l'entrada en escena del Nou Continent.

Calendari

Grup G (7 sessions)

Del 24 de febrer al 7 d'abril de 2017
Divendres, d'11:30 a 13 h.

Grup T (7 sessions)

Del 22 de febrer al 5 d'abril de 2017
Dimecres, de 16 a 17:30 h.

Curs 56. Fisiologia humana II

Professor

Jordi Garriga, metge cirurgià.

Descripció

La **fisiologia humana** és la ciència que s'ocupa de les funcions humanes bioquímiques, físiques mecàniques i metabòliques de l'organisme amb bona salut, dels seus òrgans i de les cèl·lules que el componen. Conèixer el nostre cos i el funcionament dels òrgans ens ajuda a entendre el què, com i perquè de moltes coses i alhora ens pot fer prevenir, aturar o prendre mesures davant de canvis o desordres del nostre organisme.

Repassem noves parts de la fisiologia del nostre cos:

1. Òrgans dels sentits.
2. Aparell reproductor.
3. Sistema nerviós central i sistema nerviós perifèric.
4. Genètica i cèl·lules mare.
5. Colon: Malalties de societats desenvolupades?

Calendari

Grups A i B (7 sessions)

Del 23 de febrer al 6 d'abril de 2017

Grup A: dijous, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dijous, d'11:30 a 13 h.

Curs 57. Arquitectura moderna i racionalista a Catalunya (1930-1960). Entre l'àmbit local i l'internacional.

Professora

Margarida Güell, llicenciada en història de l'art.

Descripció

De 1930 a 1960 Catalunya viu un ressorgiment en el camp arquitectònic, bressolat pel context internacional que ho fa propici. Els arquitectes catalans es fixaran en la tradició arquitectònica vernacular mediterrània i popular i en les tendències europees modernes (Le Corbusier, Mies van de Rohe), per crear una manera pròpia i nova de fer arquitectura "moderna" a casa nostra.

El curs tractarà el corrent racionalista arquitectònic dels anys 30 (amb el GATCPAC al capdavant) i el corrent modern posterior a la guerra (amb el grup R i l'Escola de Barcelona). Abordarem el context polític, cultural i arquitectònic; els arquitectes més representatius i les seves

aportacions, així com les publicacions de l'època que recullen els canvis i transformacions d'aquells 40 anys.

Calendari

Grup T (7 sessions)

Del 20 de febrer al 3 d'abril de 2017
Dilluns, de 16 a 17:30 h.

Curs 59. Aprendre a mirar la televisió avui: conceptes i claus per al seu consum

Professor

Ángel Custodio Gómez, Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB.

Descripció

La televisió ha esdevingut una eina cultural i social de primer nivell a les societats contemporànies. Per aquesta raó, trobem essencial conèixer com funciona el seu model per tal de formar una consciència crítica davant els seus productes. En aquest curs s'expliquen coneixements bàsics sobre la televisió, especialment la introducció als factors estructurals, tecnològics i estètics que defineixen els seus productes televisius. Veurem des d'una contextualització general de la televisió contemporània a un breu repàs de les principals característiques (tecnològiques, reguladores, culturals i socials) que defineixen i determinen la indústria televisiva del moment. També farem un tast de les tendències de la televisió actual a nivell internacional des d'un punt de vista crític per encetar el debat de la funció social que desenvolupa la televisió avui en dia. En aquest sentit, dins el curs s'articulen també eines d'anàlisi i d'interpretació per als programes televisius, dotant l'alumnat de capacitat crítica per analitzar el seu discurs. A cada secció partirem del visionat d'un producte televisiu per tal de descriure alguns d'aquests conceptes teòrics propis de la televisió i generar un debat constructiu i enriquidor.

Calendari

Grup T (10 sessions)

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016
Dimecres, de 16 a 17:30 h.

Grup U (10 sessions)

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016
Dimarts, de 16 a 17:30 h.

Curs 60. Què és el teatre? Claus per a la seva comprensió avui

Professor

Ferran Madico, llicenciat en Dramatúrgia per l'Institut del Teatre de Barcelona.

Descripció

En aquestes deu sessions, repensarem les nocions bàsiques del teatre. Veurem l'essència del fet teatral. Entendrem com ha evolucionat el fet narratiu escènic. Reflexionarem els elements que el componen. Sabrem com i des d'on observar les propostes que es presenten als nostres escenaris. Repassarem els autors cabdals en l'història dramàtica. I, tot jugant, entendrem les dificultats que conté aquest antic ofici mil·lenari. Tot això recolzat en exemples que ens ajudaran encara més, al gaudi de descobrir aquest món de fantasia.

Calendari

Grups A i B (10 sessions)

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016

Grup A: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Grups H i J (10 sessions)

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016

Grup H: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup J: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Curs 61. Lideratge, identitat i innovació personal

Professor

Carles Adamuz, polític.

Descripció

Vivim un context complex de canvis accelerats en què l'herència postmoderna no ens proporciona cap brúixola que permeti narrar ni revisar la pròpia identitat. Aquest escenari condiona de forma directa la construcció del jo i el seu lideratge: esborrats els fonaments del subjecte modern, la identitat no és una realitat objectiva que cal aprendre sinó un acte creatiu i d'innovació en un món hiperindividualitzat i globalitzat on es ficcionalitza constantment la realitat.

L'objectiu d'aquestes sessions és aturar-nos i abordar el concepte d'innovació en el lideratge personal, bo i reflexionant entorn les condicions des de les quals actuem, i aprofundint en el coneixement i el desenvolupament de les dimensions i els processos clau de la persona des d'una perspectiva contextual, integrada i multidimensional.

Calendari

Grups C i D (10 sessions)

Del 5 d'octubre al 14 de desembre de 2016

Grup C: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Grups E i F (10 sessions)

Del 4 d'octubre al 20 de desembre de 2016

Grup E: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 62. Reflexions sobre Europa. Una altra visió de la història II

Professor

Enric Puig Giralt, doctor en Lingüística, Comunicació i Semiòtica.

Descripció

La complexitat de la societat mediàtica d'avui dia força a fer una reflexió del que és i significa el continent europeu com origen del model del que entenem com cultura occidental. El curs proposa una visió panoràmica i transversal del que ha estat un sistema de valors i tradicions tot fent una anàlisi dels períodes històrics essencials en la construcció d'Europa com a concepte. Al llarg d'aquestes sessions es presenta una visió crítica i evolutiva del que han estat els comportaments humans en la gènesi d'aquesta realitat, tant pel que fa als encerts com als fracassos. Per entendre el segle XXI es fa absolutament necessari l'anàlisi d'unes noves dinàmiques que tenen el seu origen en diferents aspectes culturals i cognitius que han guanyat visibilitat amb la perspectiva del temps.

Tractarem:

1. El pensament il·lustrat i el romanticisme.
2. La Revolució Atlàntica.
3. Llums i ombres de la Belle Epoque.
4. El trencament del diàleg, entre 1914 i 1945.
5. L'Europa actual.

Calendari

Grup G (7 sessions)

Del 24 de febrer al 7 d'abril de 2017

Divendres, de 9:30 a 11 h.

Grup U (6 sessions)

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

38

Dimarts, de 16 a 17:30 h.

Curs 63. El teatre i la tragèdia

Professor

Ferran Madico, llicenciat en Dramatúrgia per l'Institut del Teatre de Barcelona.

Descripció

El fet tràgic, es indissoluble de la condició humana. El teatre parla de les emocions i contradiccions dels éssers humans. Per tant, el fet tràgic és l'essència de les grans passions en el fet teatral.

En aquestes sessions analitzarem què és el fet tràgic i, per tant, entendrem la tragèdia. Analitzarem les obres tràgiques cabdals de la literatura dramàtica. Des de la tragèdia grega, passant per la *Fedra* de Racine, arribarem als nostres dies. Pot existir la tragèdia un cop Nietzsche ha matat a Déu? El filòsof Steiner ens il·luminarà, i nosaltres reflexionarem, descobrint les respostes tot llegint la "cabra" d'Edward Albee.

Tot un viatge per les passions humanes, un "*Dragon Khan*" pels sentiments de l'esser humà.

Calendari

Grups C i D (7 sessions)

Del 22 de febrer al 5 d'abril de 2017

Grup C: dimecres, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dimecres, d'11:30 a 13 h.

Grups E i F (6 sessions)

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

Grup E: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup F: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 64. Narrativa estratègica per a la innovació personal

Professor

Carles Adamuz, polític.

Descripció

La narrativa estratègica permet reflexionar sobre la subjectivitat i possibilita la creació de condicions per a la innovació personal a partir de l'aprenentatge de les tècniques narratives clàssiques.

L'objectiu d'aquestes sessions és abordar la identitat narrativa i la

39

construcció del jo des d'aquesta perspectiva creativa, bo i reflexionant entorn els principals elements que la configuren: arquitectura de la història, interpretació i construcció del jo narratiu i punt de vista narratiu.

El fet de reflexionar-nos des de fora permetrà d'atorgar sentit, coherència i intel·ligibilitat a la nostra identitat narrativa, entendre els eixos a través dels quals es vertebrava la pròpia història, i innovar-nos amb sentit.

Calendari

Grups A i B (6 sessions)

Del 10 de gener al 14 de febrer de 2017

Grup A: dimarts, de 9:30 a 11 h.

Grup B: dimarts, d'11:30 a 13 h.

Curs 65. El documental televisiu i la representació de la realitat: alguns conceptes teòrics bàsics

Professor

Ángel Custodio Gómez, Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB.

Descripció

El documental és un gènere audiovisual que està de moda i que, a diferència del cinema de ficció, representa fets que "*a priori*" han estat presos de la mateixa realitat. La seqüència cronològica dels materials, el tractament de la figura del narrador, la naturalesa dels materials, donen lloc a una varietat de formats força ampla en la actualitat, que abasten des del documental pur fins a documentals de creació, passant per models de reportatges molt diversos, fins el docudrama (format on personatges reals fan d'actors d'ells mateixos), arribant fins el fals documental conegut també com a '*mockumentary*'. Ens endinsarem en les tipologies de documentals a l'hora de representar la realitat, dedicant cada sessió del curs a conèixer els trets característics d'una modalitat i, posteriorment, visualitzar un títol documental que serveixi com a exemple de cada veu o mode de representació:

1. Veü Poètica (Avantguardista).
2. Veü Expositiva (Narrativa).
3. Veü Observacional (Objectiva).
4. Veü Participativa (Interactiva).
5. Veü Reflexiva (Auto-reflexiva).
6. Veü Performativa (Heremènica).

Calendari

Grup G (6 sessions)

Del 13 de gener al 17 de febrer de 2017

Divendres, de 9:30 a 11 h.

Curs 66. Alguns temes de biologia

Professora

Carme Tomàs, UAB.

Descripció

Nous plantejaments per estudiar la diversitat de la vida i la seva evolució.

L'hologont i la teoria hologenòmica. Importància evolutiva de l'hologont.

Uns bons protagonistes sovint ben ignorats en l'evolució de la vida: els fongs.

Aportacions dels fongs a la vida vegetal terrestre.

Formatges i evolució dels fongs.

El microbioma i les plantes.

Interrelacions entre organismes: competència, cooperació, defensa, pol·linització, simbiosi.

Calendari

Grups C i D (5 sessions)

Del 24 d'abril al 29 de maig de 2017

Grup C: dilluns, de 9:30 a 11 h.

Grup D: dilluns, d'11:30 a 13 h.

Grup T (6 sessions)

De l'11 de gener al 15 de febrer de 2017

Dimecres, de 16 a 17:30 h.

Curs 67. Descubrim l'Univers!

Professor

Josep Masalles, Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

Descripció

Vivim en el nostre planeta blau que té unes condicions ambientals que permeten la vida, però no és més que un petit punt en la immensitat del Cosmos. Tota la matèria i energia que existeix està continguda en l'espai-temps que configura l'Univers que coneixem. L'astronomia, l'astrofísica, la cosmologia, i en general la física i la matemàtica ens permeten descobrir com és el nostre Univers, com es va formar i com evoluciona. Al llarg de la història, la humanitat no ha deixat d'estudiar el firmament per conèixer què hi ha més enllà del nostre petit planeta. En aquest curs estudiarem les tècniques d'observació i les teories científiques que ens permeten conèixer

